

Blomsterresa till Estland 20 – 22.5. 2022

Fredagen den 20 maj klockan 5.15 samlades en skara något sömniga åbopensionärer vid plattform tio, busstationen i Åbo, för att anträda den med förväntan emotsedda resan till Estland. Åtta pargasiter sällade sig till gruppen småningom och så var vi fulltaliga, trettiofyra resenärer. Launokorpis buss från Kimitoön rattades med säker hand av sympatiska Tomas Grönroos, väl känd av många av oss från tidigare resor.

Eckerölines M/S Finlandia, ganska fullsatt och något stökig, fraktade oss över Finska viken i behagligt väder, lite sjögång med en och annan vitgubbe, men ingenting dramatiskt.

Resans guide, Katrin Stalde, sympatisk, kunnig och väl insatt i Estlands historia och nutida samhällsskick och mycket tjänstvillig på alla sätt, plockades upp och följde oss sedan under hela vår resa.

Genom norra Estlands slättlandskap gick färden sydostvärt. Trakterna är mjuka, vänliga, inbjudande och vid den här tidpunkten stod allt i sin allra vackraste, skira vårgrenska och gullvivor i mängder växte vid vägkanterna. Vi fick veta att man här gör ett hälsobringande te på gullviva.

En sak som slår en när man reser genom de estniska vackra trakterna är mängden herrgårdar som finns överallt och står som spön i backen. Estland har över tusen gamla slott och herresäten, fram till början av 1920-talet i huvudsak i tysk-baltiska adelsfamiljers ägo. Flera av släkterna kom till Estland redan under medeltiden. Efter allt som dessa gods genomlevt under historiens gång finns alla varianter kvar – från ruinhögar till relativt välbevarade och restaurerade byggnader. Kanske en idé för en ny resa till Estland, en herrgårdsrunda med övernattningar i slottsgemaken?

Och så har vi sett storken! Många tror inte på den men den finns bevisligen.

Vår första anhalt var den lilla staden Türi med sin årliga, berömda blomstermarknad, Lillelaat. Türi (under tyska tiden hette staden Turgel) har drygt femtusen invånare, nämns som ort första gången år 1347 och fick stadsrättigheter år 1926. Om det inte vore för Lillelaat, så skulle staden helt säkert vara ganska okänd.

Bor man i en stad, känd för sina blomster, så inspirerar och förpliktar det till välskötta, välansade trädgårdar, det kunde man konstatera när man åkte längs stadens gator och kikade in över staketet. En god borsjtj-soppa och kaffe med vaniljwienerbröd intogs i stadens gamla järnvägsstation, med smak och pietet ombyggd till restaurang. (Vi lärde oss att om man i Estland beställer wiener, så får man knackkorv!)

Efter maten sökte vi oss till blomstertorget och tyvärr anlände regnet samtidigt, ett råkallt och ilsket regn. Man fick i alla fall en uppfattning om hur omfattande denna blomstermarknad är, viktig för odlare från hela landet. Man kunde dra paralleller till fiskmarknaden i Åbo och Helsingfors, en betydande del av årsinkomsten räknar man med att få av försäljningen här. Trots regnet inhandlade en och annan ett och annat. Efter lite strövande i blötan var alla överens om att det bästa man kunde göra var att äntra bussen igen och fortsätta färden mot Tartu.

Tartu, gamla Dorpat, är med ca 103000 invånare Estlands andra stad i storlek, ett anrikt, välmående akademiskt centrum med sitt stolta universitet från år 1632, landets äldsta och största. Universitetet grundades under svenska stormaktstiden som Academia

Gustaviana, det andra i det dåvarande svenska riket, på initiativ av Petrus Kenicjus och generalguvernören Johan Skytte och fick sitt stadfästelsebrev av Gustav II Adolf. Ett universitet med en minst sagt dramatisk historia.

Lite strövande i den vackra staden hann en del av oss med innan det bjöds på middag i hotellets matsal. Maten smakade och stämningen var god. Men man gissar att också sömnen smakade alla efter den långa, innehållsrika dagen.

Väderleken slog om till vår fördel under natten, vi vaknade till strålände solsken och behaglig temperatur. Efter en välsmakande frukost togs vi med vår buss genom det kuperade Tartus gator till historiska Toomemägi (Domberget), som också gömmer på en ansevärd mängd akademisk historia.

Till fots tog man sig småningom ned längs slingrande gator mot stadens centrum med

universitetskvarten och rådhuset. Staden kommer att vara europeisk kulturhuvudstad år 2024 och förberedelserna är redan i full gång, det syntes i gatubilden.

Gardest är en enorm trädgårdsmarknad lite utanför Tartus centrum. Plantor och prunkande blommor, trädgårdstillbehör, redskap, allt vad man i den vägen kan önska sig bredde ut sig så långt ögat nådde, ett veritabelt eldorado för trädgårdsentusiaster. Och kommersen var i full gång.

Färden fortsatte västerut mot Viljandi-trakten och senare mot dagens slutmål, Pärnu. De tre städerna ligger som ett pärlband tvärs över Estlands sydligare delar. Landskapstypen är här helt annorlunda än i de nordliga delarna, mera kuperad och skogig, mera omväxlande. Städernas gamla tyska namn är fascinerande, Dorpat, Fellin, Pernau.

I en idyllisk liten småköping (på estniska alevik), Mustla, inmundigade vi en välsmakande korvseljanka och en kopp kaffe med bulle som dessert.

Lusika gård har utnämnts till Estlands vackraste trädgård och ett besök där ingick i resan.

Innehavarrinnan, Sirje Kurvet, hälsade oss välkomna och berättade om gården och dess historia. Det imponerande boningshuset har tidigare varit ladugård och trädgårdsanläggningarna där runtomkring är i sanning häpnadsväckande. Vackert, lummigt, blommande, omväxlande, med gräsmattor, trädjungar, buskar, rabatter, dammar, bäckar, stenpartier, allt i harmoniskt samspel. Enormt arbetsamt, men den vackra trädgården skänker säkert också en djup tillfredsställelse.

En plantskola, Seetri, besökte vi ännu. Ägaren höll till i Türi och hade förhoppningsvis nu bättre tur med kommersen än vad som var fallet vid vårt uppehåll där. Hans dotter öppnade portarna för oss och vi vandrade runt mellan ändlösa rader av fruktträdplantor och bärbuskar av alla de slag. Vi bjöds på yoghurt med "kuslapuumoos" som är gjort på de ätbara bären från en tryväxt. Blåbärstry? Gott var det i alla fall.

Under färden vidare mot Pärnu blev det plötsligt tvärstopp vid en vägkorsning. En enorm karavan av motorcyklar, säkert ett par tusen, passerade på väg mot samma mål som vi. Europeisk motoristparad? Rätt intressant att beskåda.

Så kom vi då fram till pärlan vid den nordliga ändan av Rigabukten, Pärnuviken. Pärnu grundades år 1241 av Tyska orden och har därefter genomgått en lika brokig historia med olika erövrare som hela Estland. För dagens estlandsbesökare är staden Pärnu kanske mest känd för sina spainrättningar och för sina långa sandstränder. I hotell Pärnu åt vi en välsmakande middag och tillbringade vår andra natt.

Under vår rundtur med buss i staden berättade vår guide bland annat om den berömda stadsarkitekten Olev Siinmaas inflytande och påverkan på stadsbilden i Pärnu.

En viss galghumor tycks man också ha. Vid en av de små gatorna vi körde längs pekade Katrin ut ett hus som Pärnus första resebyrå, d.v.s. där sålde man under trettioalet biljetter till Sibirien, enkel resa! Det visade sig vara KGB:s högkvarter i staden.

Till sandstranden promenerades det ännu innan besöket i Pärnu var slut. Solen lyste över den vita inbjudande sanden och en massa segelbåtar

gled fram på havet. Och vad gör man inte för att få doppa tårna i Rigabuktens vatten? Om strumpbyxorna hindrar en så river man helt resolut sönder dem!

Farväl till Pärnu, färden gick vidare mot Tallinn och några timmar hade reserverats för den fina, estniska huvudstaden. Några av oss stannade direkt kvar i gamla stan medan resten fortsatte mot hamnen och dess välkända Bacchi tempel, SuperAlko, för inköp av diverse stärkande drycker. Till betydligt lägre priser än i Finland, tillsvidare.

När man sätter fötterna på estnisk mark känns det som om man vore långt borta hemifrån, i en annan atmosfär, i en annan kultur. Ändå är Estland så nära och så lättillgängligt.

Tack, Leena Sjöblom och Clara Kronqvist-Sundström för resan. Vi kommer nog med på nästa färd. också.

